

SJÖBO
KOMMUN

Krishanteringsplan för Sjöbo kommun

Antagen av	Kommunfullmäktige
Antagandebeslut	Den 20 december 2023 § 215
Senaste revideringsbeslut	
Dokumentet senast ändrat	
Anledning till ändring	Politiskt beslut
Giltighetstid	Från den 1 januari 2024 tillsvidare
Dokumentansvarig	Kanslichef/Krisberedskapssmordnare
Gäller för	Kommunfullmäktige och nämnderna
Diarienummer	2023/281
Relaterade dokument	Reglemente för krisledningsnämnden

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Bakgrund	4
2.1	Skyldigheter och ansvar.....	4
2.1.1	Kommunstyrelsens skyldighet	4
2.2	Styrande lagstiftning.....	5
3	Syfte och mål.....	6
3.1	Syfte.....	6
3.2	Mål.....	6
3.2.1	Beredskap för central krisledning.....	6
3.2.2	Tjänsteperson i beredskap (TiB)	7
3.3	När gäller krisledningsplanen?	7
4	Krislägen	8
4.1	Krisläge 1: Störning.....	8
4.2	Krisläge 2: Allvarlig händelse	8
4.3	Krisläge 3: Extraordinär händelse	8
4.4	När sker initiering/aktivering?	8
5	Organisation vid olika krislägen.....	9
5.1	Krisläge 1, störning.....	9
5.1.1	Strategisk nivå	9
5.1.2	Operativ nivå – Stödorganisation.....	9
5.2	Krisläge 2, allvarlig händelse	11
5.3	Krisläge 3, extraordinär händelse	11
5.3.1	Ledningsplats.....	12
5.3.2	Avlösning	12

5.4	Tekniska stödsystem.....	12
5.4.1	Geografiskt områdesansvar	12
6.1	Avveckling, utvärdering och lärande.....	14

1 Inledning

Denna ledningsplan reglerar hur Sjöbo kommun ska organisera sig vid kriser och extraordinära händelser. Med extraordinär händelse avses en händelse som:

- avviker från det normala,
- innebär en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller
- innebär en överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, eller
- kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Skyldigheterna att hantera kriser regleras i lag (2006:544) om regioners och kommuners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Lagen förkortas LEH.

2 Bakgrund

Sedan den 1 juli 2002 har Sverige en struktur för krishantering vars främsta syfte är att höja samhällets förmåga att hantera kriser i fredstid.

Den 1 oktober 2022 trädde en myndighetsreform för civilt försvar och krisberedskap i kraft. Den ska stärka landets motståndskraft under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig.

Krisberedskapen och det civila försvaret i Sverige bygger på följande principer

- **Ansvarsprincipen** – att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Aktörer har ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörerna ska stödja och samverka med varandra.
- **Närhetsprincipen** – att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.
- **Likhetsprincipen** – att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

2.1 Skyldigheter och ansvar

Den centrala krisledningen aktiveras i det fall en kris eller hot om kris är en kommunövergripande angelägenhet och/eller inte kan hanteras på ett tillfredställande sätt av den drabbade förvaltningen, bolaget eller förbundets egen krisledning och/eller när händelsen drabbar flera aktörer och kräver samordning.

2.1.1 Kommunstyrelsens skyldighet

Kommunstyrelsen är skyldig att följa kommunens samtliga verksamheter. Kommunstyrelsen kan genom den centrala krisledningen stödja den drabbade förvaltningen. Att krisledning aktiveras innebär inte att ansvaret för samordning av krisen övertas av den centrala krisledningen och kommunstyrelsen.

Den nämnd, förvaltning, bolag, förbund vars verksamhet berörs är den instans som har det yttersta ansvaret för hantering av krisen.

2.2 *Styrande lagstiftning*

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Lagen förkortas LEH.

Kraven på kommunernas krishanteringssystem regleras i LEH. Staten preciserar genom "Överenskommelse om kommuners krisberedskap" mål för kommunernas krisberedskap enligt följande:

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan (krisledningsplan) för hur de ska hantera extraordinära händelser. Denna plan ska utgöra en del i ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap.

Kommunen ska, inom sitt geografiska område, i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att:

- olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet
- de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas
- informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Kommunen ska, vid en extraordinär händelse i fredstid, ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Kommunen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

3 Syfte och mål

3.1 Syfte

Krishanteringsplanens syfte är att säkerställa Sjöbo kommuns ledningsförmåga vid störning, allvarlig störning och extraordinär händelse.

Varje verksamhet som ingår i Sjöbo kommuns förvaltningar, bolag, förbund fastställer egna ledningsplaner, utöver denna plan, för att kunna sörja för en effektiv krishantering.

3.2 Mål

De verksamheter som planen berör ska kunna *motstå, anpassa sig till, klara av, återhämta sig från samt lära sig av oönskade händelser*. I möjligaste mån ska verksamheten bedrivas i samma omfattning och former som under normala vardagliga förhållanden. Om händelsen kräver att kommunen övergår till krisledning är målsättningen följande:

- Kommunen ska upprätthålla och skydda liv och hälsa, samhällets funktionalitet, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter, miljön och ekonomiska värden.
- Kommunen ska ha en direkt förmåga att leda och samordna verksamheten.
- Funktioner för ledning, samband och information ska kunna upprättas inom två timmar.
- Funktionerna ska kunna upprätthållas under längre tid och dygnet runt om så krävs.
- Korrekt information ska snabbt kunna ges till berörda personer, verksamheter och myndigheter och/eller spridas till allmänheten.
- Minska konsekvenser för medborgare och andra intressenter.

3.2.1 Beredskap för central krisledning

För att kunna *motstå, anpassa sig till, klara av, återhämta sig från samt lära sig av oönskade händelser* har kommunen personal dygnet runt årets alla dagar som har förmåga att snabbt hantera uppkomna situationer.

Beredskapsfunktionen för central krisledning består av tjänsteperson i beredskap (TiB). Funktionen är kommunövergripande över de fyra sydöstra kommunerna; Simrishamn, Sjöbo, Tomelilla och Ystad. Sydöstra Skånes

räddningstjänstförbund (SÖRF) deltar i kommunernas TIB organisation. Det är en resurs med bred kompetens och kontaktvägar in i de fyra kommunerna.

3.2.2 Tjänsteperson i beredskap (TiB)

Tjänsteperson i beredskap (TiB) är en ingång dygnet runt, året runt till de anslutna kommunernas krisorganisationer för myndigheter, kommunala bolag och egna verksamheter. Funktionen ökar den generella operativa förmågan att snabbt kunna respondera och agera vid en händelse inom det geografiska området sydöstra Skånes kommuner (SÖSK). TiB ska i samråd med kommundirektör eller dennes ersättare kunna initiera och larma in personal.

Funktionen är tänkt att upptäcka, verifiera, analysera, informera och återrapportera händelser som berör egen eller medlemskommunerna verksamhet. Funktionen ska även kunna ta emot larm och information från statliga myndigheter, kommunala bolag, egna verksamheter samt övriga samverkande organisationer.

3.3 När gäller krisledningsplanen?

Den centrala krisledningen hanterar krislägen i tre nivåer med ökande allvarlighetsgrad. Utifrån denna gradering aktiveras olika funktioner i den centrala krisledningen.

4 Krislägen

4.1 *Krisläge 1: Störning*

Kan i hög utsträckning hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens krisledningsorganisation men kräver stöd och/eller samordning på central nivå.

4.2 *Krisläge 2: Allvarlig händelse*

Kan inte hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens krisledningsorganisation på ett tillfredsställande sätt. En allvarlig händelse kräver stöd och/eller samordning på central nivå.

4.3 *Krisläge 3: Extraordinär händelse*

Drabbar många människor och stora delar av samhället, avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, samt kräver skyndsamma insatser av kommunen. En extraordinär händelse kan inte hanteras inom ramen för den berörda förvaltningens krisledningsorganisation och kräver stöd och/eller samordning på central nivå.

4.4 *När sker initiering/aktivering?*

Den centrala krisledningen aktiveras i krisläge 1, 2 ,3 när:

- förvaltning, bolag eller förbund behöver stöd eller samordning från central nivå,
- ordinarie rutiner inte svarar mot situationens krav,
- flera verksamhetsområden berörs,
- ett stort behov av kriskommunikation föreligger, eller
- ett behov av samverkan med andra organisationer föreligger.

5 Organisation vid olika krislägen

5.1 Krisläge 1, störning

5.1.1 Strategisk nivå

Krisledningsgruppen leds av kommundirektör, förvaltningschef eller den hen sätter i sitt ställe. Gruppen sätts samman utifrån krisens natur.

Krisledningsgruppen har följande uppgifter:

- Bereda ärenden som rör krisen
- Fastställa mål och direktiv för krisorganisationens arbete,
- Bestämma dimensionerna för stödorganisationen utifrån behov och krisens natur,
- Prioritera olika resurser som behöver tillhandahållas
- Samverka och samråda med olika berörda aktörer.

5.1.2 Operativ nivå – Stödorganisation

Berörda delar av kommunkoncernen ska stödja med olika uppgifter och underlättar krishanteringen:

Vid en större kris som kräver högre grad av samordning och/eller fördelning av resurser, krävs en förstärkt krisledning. Krisledningen består av en utbildad och samövad krisledningsorganisation som utgörs av krisledningschef (KLC) och krisledningsstab under ledning av en stabschef (SC). Staben är organiserad i funktioner 1–9¹ och utgör KLC ledningsstöd. Det är kommundirektören som är KLC.

- Vid behov kan FRG avtal aktiveras, kommunen har ett avtal med Civilförsvarsförbundet i Sjöbo där ett antal olika förstärkningsresurser finns upptagna.²
- Krisledningsstaben är beredande organ åt krisledningsnämnden och har det operativa ansvaret.

---

¹ Funktionsorganisation baserad på det s.k. kontinentala stabssystemet: 1 HR, 2 Säkerhet, 3 Genomförande och lägesbild, 4 Service och logistik, 5 Planering och analys, 6 IT/samband, 7 Kommunikation, 8 Juridik, ekonomi, administration, 9 Samverkan.

² I frivilligförordningen har regeringen angett 18 ideella, medlemsstyrda organisationer med särskilt viktiga uppdrag på beredskapsområdet att utbilda och rekrytera förstärkningsresurser för till exempel myndigheter, regioner och kommuner.

- Krisledningsorganisationen ska vara bemannad för att ha uthållighet och redundans i fall av en större eller längre pågående händelse samt höjd beredskap. Det innebär att verksamheterna ska ha tydliga rutiner och processer för hur verksamheten ska bedrivas under störda förhållanden. Planer, materiel och lager för kontinuitet och uthållighet ska finnas.

SC	Är stabens chef och arbetsledare. Samordnar arbetet inom staben. Ska kunna ersätta krisledningschefen (KLC).
K1 HR	Funktionen för personaltjänst (HR). Gör scheman för tjänstgöring i staben. Hanterar arbetsrättsliga frågor, kollektivavtal och ersättningsfrågor. Är rådgivande kring arbetsmiljö och personalvård. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.
K2 Säkerhet	Funktionen för säkerhetstjänst och säkerhetsskydd. Gör säkerhetsskyddsbedömningar och omvärldsbevakar säkerhetsläget. Arbetsleder eventuella förstärkningsresurser avseende skydd och bevakning. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.
K3 Genomförande och lägesbild	Den funktion som omvärldsbevakar, sammanställer och upprätthåller aktuell lägesbild. Arbetsleder eventuella förstärkningsresurser i fält. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.
K4 Service och logistik	Den funktion som svarar för stabens interna service och logistik. Här finns även kunskapen kring logistikfrågor för aktuell händelse. Svarar bl.a. för att: <ul style="list-style-type: none"> • Ordna arbetsplatser för stabsmedlemmar och förse dessa med nödvändig materiel. • Ombesörja stabens behov av transporter, förläggning och underhåll (hygien, mat, vatten, förnödenheter etc.).
K5 planering och analys	Den funktion som i nära samarbete med K3 analyserar händelsen och möjlig händelseutveckling på längre sikt. Är huvudman för framtagandet av planer för specifika händelser. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.

K6 Samband/IT	Är funktionen som svarar för stabens alla former av IT och sambandsmedel och därtill hörande teknik. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.
K7 Kommunikation	Funktionen för intern- och extern kommunikation. Här hanteras bl.a. press och tv samt informationskampanjer. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.
K8 Juridik, Ekonomi, Administration	Funktionen för den juridiska kompetensen, ekonomi och expeditionstjänst. Här återfinns bl.a. stabsregistraturen. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.
K9 Samverkan	Funktionen för extern samverkan med myndigheter, regioner, kommuner, organisationer, näringsliv och enskilda. Svarar för och är sammanhållande för samverkanskonferenser. Är stabsmedlem och biträder i stabens alla förekommande göromål.

En och samma person kan utgöra flera funktioner inom staben. Beroende på händelsens art och omfattning kan därför staben bemannas av fler eller färre personer.

Den eller de chefer vars verksamhet är drabbad av en kris har det operativa ansvaret för krisledningen i respektive verksamhet och ska löpande rapportera till kommunens krisledningsstab. Vid behov kan personer med specialkompetens adjungeras till krisledningsstabens.

Händelser som inte bedöms som så allvarliga att krisledningsorganisationen i sin helhet initieras och hanteras fullt ut av krisledningsstabens. Krisledningsnämndens ordförande ska då hållas informerad.

5.2 Krisläge 2, allvarlig händelse

Samma som krisläge 1.

5.3 Krisläge 3, extraordinär händelse

Organisationen vid extraordinär händelse är **samma** som den vid störning och allvarlig händelse, dock med följande skillnad:

- Krisledningsnämnden – politisk nivå, utses av kommunfullmäktige och kan överta beslutanderätt från andra nämnder.

- Krisledningsgruppen – strategisk nivå, leds av kommundirektören.

5.3.1 Ledningsplats

Krisledningsorganisationen har olika ledningsplatser att tillgå.

5.3.2 Avlösning

Om situationen kräver det ska kommunens krisledningsorganisation kunna tjänstgöra dygnet runt så länge som krävs. Organisationens olika funktioner ska vara beredda att arbeta i skift, vid varje skiftavlösning ska ledningsgenomgång genomföras. Utöver genomgången svarar varje funktion för löpande överlämning vid skiftavlösning.

5.4 Tekniska stödsystem

Vid regional samverkan används de tekniska stödsystem enligt Länsstyrelsen Skånes policyer för arbetssätt och teknikstöd vid samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

5.4.1 Geografiskt områdesansvar

Kommunen ska inom ramen för det geografiska områdesansvaret verka för inriktning, prioritering och samordning av åtgärder som behöver vidtas under krisläge 1 och 2 samt under en extraordinär händelse. Vid behov måste kommunen kunna samverka med berörda myndigheter och organisationer för att lösa sina uppgifter.

6.1 Avveckling, utvärdering och lärande

Avveckling av krisledningsorganisationen

När krisledningsnämndens ordförande bedömer att ordinarie rutiner för ledning och styrning fungerar igen ska krisledningsorganisationen avvecklas. Krisledningsnämndens ordförande eller kommunfullmäktige beslutar om avveckling av organisationen. När organisationen avvecklats ska berörda verksamheter samt samverkande myndigheter snarast meddelas.

Det är kommundirektören som beslutar när krisledningsstaben ska avvecklas och hanteringen helt kan återgå till ordinarie strukturer utan krav på ledningsstöd.

Utvärdering och lärande

Sjöbo kommun arbetar kontinuerligt med lärande efter hantering av oönskade händelser.

Efter oönskade händelser, oavsett hur hanteringen har organiserats, har kommunens Säkerhet- och beredskapsfunktion mandat att initiera en uppföljning och bedöma vilka som ska ingå i denna. Respektive verksamhet har också ett eget ansvar att arbeta systematiskt med lärande vid oönskade händelser.

Utbildning, övning och ansvar

Enligt lag ska kommunen ansvara för att förtroendevalda och anställda får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid en extraordinär händelse.

Kommunstyrelsen ansvarar för att krisledningsorganisationen har tillräcklig kompetens för sin uppgift. Varje verksamhet har samma ansvar för den egna krisledningsfunktionen.

I Sjöbo kommun finns det en Utbildnings och övningsplan för beredskapsområdet med utpekade målgrupper och ansvariga för genomförandet. Planen är antagen av kommundirektören.